

Z A P I S N I K
sa 108. sjednice Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu
održane 8. decembra 2015. godine

Sjednica je počela u 9 sati i 45 minuta.

Predsjedavao je Rifat Rastoder, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi/ce Odbora: Marta Šćepanović, Husnija Šabović, Milorad Vuletić, Veljko Zarubica, Danijela Danka Marković, Snežana Jonica i Azra Jasavić.

Sjednici su prisustvovali predstavnici predlagača Predloga zakona o Budžetu Crne Gore za 2016. godinu, mr Nikola Vukićević, generalni direktor Direktorata za budžet i Indira Lekić, savjetnica u Ministarstva finansija.

Takođe, sjednici su prisustvovali predstavnici budžetskih jedinica: prof. dr Mladen Vukčević, predsjednik Sudskog savjeta; Ivica Stanković, predsjednik Tužilačkog savjeta, Veselin Vučković, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca i Nada Šarović, savjetnica u Vrhovnom državnom tužilaštvu.

Rad sjednice pratila je i Ana Đurnić, predstavnica NVO Institut alternativa.

Rad sjednice pratili su i predstavnici medija.

Za sjednicu je predložen sljedeći:

DNEVNI RED:

1. Predlog zakona o Budžetu Crne Gore za 2016. godinu, u dijelu koji se odnosi na potrošačke jedinice:

- Ministarstvo pravde
- Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Ustavni sud
- Sudski savjet
- Tužilački savjet

Dnevni red je usvojen jednoglasno.

PRVA TAČKA – Predlog zakona o Budžetu Crne Gore za 2016. godinu

Predsjednik Odbora je na početku informisao prisutne da ga je predsjednica Ustavnog suda, gđa Desanka Lopičić, ranije obavijestila da neće prisustvovati sjednici, te da je budžetski korisnik kojeg ona zastupa u načelu zadovoljan opredijeljenim sredstvima za 2016. godinu. Takođe, predsjednik Odbora je naveo da je ministar unutrašnjih poslova, mr Raško Konjević, uoči sjednice uputio dopis, kojim obavještava da su Ministarstvu unutrašnjih poslova opredijeljena sredstva na nivou 2015. godine, te da se nominalno uvećanje budžeta odnosi na planirano uvećanje zarada, shodno Predlogu zakona o zaradama u javnom sektoru i direktnoj budžetskoj podršci EK.

Poslanica Snežana Jonica se proceduralno javila za riječ i navela da obrazloženje da potrošačke nijesu došle na sjednicu iz razloga što su ima opredijeljena sredstva dovoljna za rad nije dobro, jer se na ovoj sjednici razmatra i koliki je budžet koji je opredijeljen, ali i na koji način će biti raspoređena sredstva. Vezano za sredstva koja su opredijeljena Ministarstvu pravde, istakla je da je SNP imao konkretne primjedbe, te da će o tome kasnije govoriti.

Predsjednik Odbora je istakao da članovi Odbora mogu razgovarati i o stavkama budžeta za potrošačke jedinice koje ne prisustvuju sjednici. Nadalje, podsjetio je da je Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. novembra 2015. godine, utvrdila Predlog zakona o Budžetu Crne Gore za 2016. godinu i dostavila ga Skupštini Crne Gore na dalju proceduru.

Predstavnik predlagača, gđin Nikola Vukićević, u uvodnoj riječi predstavio je koncept Predloga zakona o Budžetu za 2016. godinu, s osvrtom na potrošačke jedinice iz nadležnosti ovog Odbora.

Poslanik Rifat Rastoder je postavio pitanje da li je Predlog budžeta koncipiran na osnovu Predloga zakona o zaradama u javnom sektoru, koji još uvijek nije u skupštinskoj proceduri, iz razloga što su pristigle konkretne primjedbe u tom dijelu.

Predstavnik predlagača je odgovorio da Predlog budžeta jeste koncipiran na taj način, iz praktičnih razloga. Međutim, ukoliko dođe do problema sa donošenjem pomenutog zakona, predviđena sredstva se mogu zamrznuti, odnosno, ne moraju se trošiti tokom godine. Naime, naglasio je da bi veći problem bio ukoliko bi se zakon donio, a sredstva da nedostaju.

Poslanik Veljko Zarubica je postavio pitanje koliko se deficit budžeta odnosi na tekuću potrošnju, a koliko na razvojne fondove.

Predstavnik predlagača je odgovorio da imamo povećanje deficita u apsolutnim iznosima, ali u dijelu tekućeg budžeta, godinama unazad, postoji tendencija pada.

Poslanik Husnija Šabović je istakao da je potrebno utvrditi na koji način će se pomoći potrošačkim jedinicama prilikom rješavanja problema koje iznesu na ovoj sjednici.

Predsjednik Odbora je odgovorio da Poslovnik Skupštine reguliše rad Odbora, ali da poslanici imaju mogućnost amandmanskog djelovanja na predloženi zakon.

Prof. dr Mladen Vukčević, predsjednik Sudskog savjeta, iznio je primjedbe iz Izvještaja o napretku, u odnosu na sredstva koja su opredijeljena za narednu godinu. Ono na šta se konstantno skreće pažnja je razvoj pravosudno informacionog sistema (PRIS), što je pitanje i za sudove i za tužilaštvo. Naime, opredijeljena sredstva u tom dijelu nijesu dovoljna, pa će se zbog slabe mrežne povezanosti javiti problemi sa dodjelom predmeta, odlaganjem suđenja, velikim brojem svjedoka koji su van Crne Gore, tako da to nije pitanje uštede, već pitanje ostvarivanja prava. Nadalje, naveo je da je u ovom dijelu potrebno povećati sredstva i iz razloga uvođenja informacionih sistema u sudovima za prekršaje. Kada je riječ o jačanju kapaciteta, kako kadrovskih, tako prostornih, predsjednik Sudskog savjeta je naglasio da ni u tom dijelu opredijeljena sredstva nijesu dovoljna, te da i zbog toga može doći do negativnih ocjena.

Poslanica Snežana Jonica je navela da će SNP podržati neophodnost stvaranja kvalitetnijih uslova za rad sudova. Nadalje, postavila je pitanje da li su, u okviru planiranih, obezbijeđena adekvatna sredstva za besplatnu pravnu pomoć.

Poslanik Milorad Vuletić je, vezano za navede probleme, postavio pitanje koji iznos sredstava je potreban za nadogradnju PRIS-a, a koliko za jačanje kapaciteta.

Poslanik Veljko Zarubica je, vezano za razvoj PRIS-a, postavio pitanje sa koje stavke bi se mogla prebaciti sredstva, kako bi se nadomjestili evidentni nedostaci u ovom dijelu. Kada je riječ o besplatnoj pravnoj pomoći, mišljenja je da je opredijeljeno dovoljno sredstava.

Poslanica Azra Jasavić je u svojoj riječi ukazala na tri ključna problema koji se odnose na razvoj PRIS-a, finansija sudova za prekršaje, kao i prostorno i kadrovsko osnaživanje Sudskog savjeta.

Poslanica Marta Šćepanović postavila je pitanje da li se sredstva opredijeljena za nadogradnju PRIS-a odnose na stvaranje tehničkih i ljudskih resursa ili isključivo za unapređenje ovog sistema. Vezano za pitanje besplatne pravne pomoći, naglasila je da se svake godine skoro 2/3 tih sredstava vraća u budžet iz razloga što ostanu neiskorišćena. S tim u vezi, pitanje je da li se dio tog iznosa može opredijeliti za pravosuđe i održavanje sistema.

Poslanica Danijela Marković je postavila pitanje na šta se misli kada je u pitanju jačanja kadrovskih kapaciteta. Takođe, ukazala je na uslove u kojima se radi u pojedinim sudovima, posebno na loše uslove u beranskom sudu, kao i na materijalne uslove sudske administracije, koja ima zarade na niskom nivou.

Predsjednik Sudskog savjeta je, u dijelu koji se odnosi na PRIS, odgovorio da je postojeći sistem već zastario, te da je potrebno raditi na novom, za šta su iznosi dvostruko veći od onih koji su predviđeni, pa je potrebno obezbijediti strane donacije. Vezano za kadrovske kapacitete, pojasnio je da se jačanje tiče i onih koji rade u administraciji, ali ipak je evidentan odliv kadrova u ovom dijelu zbog izuzetno malih primanja. Kada je riječ o besplatnoj pravnoj pomoći, naveo je da sredstava ima dovoljno i na sudovima je da taj institut popularišu.

Predstavnik Ministarstva finansija je u svom komentaru naveo da ima prostora za određenim povećanjima sredstava i podsjetio je da je za 2016. godinu planirano rješavanje prostornih problema Upravnog suda. U odnosu na prethodnu godinu, evidentna su povećanja u određenim segmentima, a postoji i značajan broj donatora koji su spremni da u određenim segmentima pruže značajnu podršku. Što se tiče jačanja kadrovskih kapaciteta, u dijelu sudstva je iz godine u godinu povećan broj izvršilaca, ali ipak postoje zahtjevi koji su veći nego što su realne mogućnosti. Vezano za pitanje PRIS-a, saglasan je da je to projekat od državnog značaja i u tom dijelu ostaje mogućnost kofinansiranja iz IPA fondova jer je riječ o višemilionskom projektu. S tim u vezi, naveo je da predlagač ostaje otvoren za predloge. U dijelu besplatne pravne pomoći, potvrdio je da godinama ostaje neiskorišćen dio sredstava, ali da nije bilo zahtjeva za preusmjeravanje za održavanje softvera.

Predsjednik Odbora je zaključio da su tokom rasprave apostrofirana dva pitanja, pravosudno informacioni sistem i kadrovski i prostorni uslovi rada.

Ivica Stanković, predsjednik Tužilačkog savjeta, na početku je podsjetio da iznos sredstava predviđen Predlogom zakona o budžetu nije dovoljan za funkcionisanje državnih tužilaštava i njihov nesmetan i efikasan rad. Naime, zahtjev za povećanjem budžeta odnosi se na formiranje novih organizacionih cjelina i to Specijalnog državnog tužilaštva i Sekretarijata Tužilačkog savjeta. Naime, novim pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, predviđena su 432 izvršioca u tužilačkoj organizaciji, a povećanje bi se najviše odnosilo na Specijalno državno tužilaštvo i Sekretarijat Tužilačkog savjeta. S tim u vezi, naglasio je da bi se zahtijevana sredstva za rad 17 tužilaštava i Tužilačkog savjeta kretala u granicama sistematizovanih poslova i osnovni su uslov za njihovo funkcionisanje. Na kraju, naglasio je da svi stavljamo akcenat na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, ali da intenzivnija borba zahtijeva veće troškove. Naime, samo troškovi vještačenja u pojedinim predmetima iznose i po nekoliko desetina hiljada eura.

Veselin Vučković, zamjenik Vrhovnog državnog tužioca, u svojoj riječi je naveo da je Državno tužilaštvo zahtijevalo veći iznos budžetskih sredstava nego što je to Predlogom zakona o budžetu predloženo. On je istakao da je upravo ta razlika potrebna tužilačkoj organizaciji kako bi optimalno funkcionisalo, odnosno ispunjavalo dužnosti koje su joj Ustavom dodijeljene. Donošenjem Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu i izmjenama Zakona o državnom tužilaštvu stvoreni su uslovi za formiranje Specijalnog tužilaštva, kao i Sekretarijata Tužilačkog savjeta. S tim u vezi, Vučković je dalje saopštio da je u toku kadrovsko popunjavanje u navedenim organima, pa je u tom dijelu tužilaštvo tražilo dodatni iznos sredstava, čime bi se obezbijedili uslovi za implementaciju zakona. Sa druge strane, kako je istakao Vučković, Zakonikom o krivičnom postupku završena je dogradnja pojedinih procesnih normi, precizirane su pojedine norme u odnosu na pojedine procesne institute, čime su državnim tužiocima stvorene pretpostavke neophodne za otkrivanje i gonjenje učinilaca krivičnih djela. Ono što je jako bitno jeste činjenica da Državno tužilaštvo još uvijek nema informacioni sistem, dok je sa druge strane potrebno uzeti u obzir zahtjeve za brzim protokom informacija i nužnost tužilaštva da sa informacijama pravovremeno da raspolaže. S tim u vezi, naveo je zamjenik vrhovnog državnog tužioca, potrebno je formirati bazu podataka sa drugim organima, prije svega povezati Specijalno državno tužilaštvo. U svom daljem izlaganju, naveo je da je predlog Vrhovnog državnog tužilaštva da se na ključnim pozicijama prihvati povećanje, između ostalog i na poziciji: neto zarada (program Administracija i Tužilački savjet), ostalih naknada, kao i na pozicijama materijala za posebne namjene, komunikacionih usluga, advokatskih usluga, kao i na poziciji izrada i održavanje softvera. Ono što je Vučković htio posebno naglasiti na kraju izlaganja jeste pitanje zgrade u centru grada, u kojoj je smješteno Više, Specijalno i Vrhovno državno tužilaštvo. Kako je istakao, svojim unutrašnjim rasporedom, ali i u svakom drugom pogledu, taj objekat je nefunkcionalan, naglašavajući posebno bezbjednosni aspekt koji ne zadovoljava ni minimum uslova za rad.

Poslanica Snežana Jonica, u svom izlaganju, podsjetila je da je dio Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu u septembru mjesecu posjetio Vrhovno državno tužilaštvo, i upoznao se sa uslovima u kojima radi taj organ. Posebno je istakla „dio

Odbora“ jer, kako je navela, prostorni uslovi u Državnom tužilaštvu nijesu stvarali mogućnost da u jednoj prostoriji mogu da sastanak sa predstavnicima tog organa obave svi članovi Odbora. Dalje je navela da je broj onih koji obavljaju određene poslove tužilačke organizacije značajno manji od potrebnog, te da je potrebno obezbijediti adekvatne uslove za rad organizacije od koje se očekuje aktivna uloga tužilaštva u ostvarivanju vladavine prava. U tom smislu, posebno je naglasila važnost obezbjeđenja kapaciteta administracije Specijalnog i Vrhovnog državnog tužilaštva. Na kraju, poslanica Jonica je navela da se, uz zahtjeve koji su predstavnici tužilačke organizacije saopštili i koji su po SNP-u opravdani, postavlja dodatno pitanje šta raditi sa prostornim uslovima u kojima treba obavljati veliki posao koji pred ovom institucijom predstoji u narednom periodu.

Poslanik Veljko Zarubica, u svojoj riječi se osvrnuo na novoosnovani Centar za obuku u sudstvu i tužilaštvu, ističući da to ide u prilog jačanju kadrovskih kapaciteta. S tim u vezi, konstatovao je da su odobrena sredstva iz budžeta u tom dijelu povećana, što je dobar pokazatelj. Na kraju, poslanika Zarubicu je interesovalo da li je po tom pitanju ispoštovana zakonska odredba da je 2% sredstava iz budžeta sudstva i tužilaštva namijenjeno za ovaj Centar.

Poslanica Azra Jasavić, u svom obraćanju navela je da je potrebno uložiti sva finansijska sredstva koja su neophodna za funkcionisanje Vrhovnog državnog tužilaštva, jer je po njenim riječima ta institucija „čuvar državnog bogatstva“. Takođe, poslanica je istakla da novi sastav Državnog tužilaštva radi agilnije, ažurnije nego što je to ranije bio slučaj, ističući posebno izbor novog Vrhovnog državnog tužioca, Glavnog specijalnog tužioca, kao i ustavne i zakonske promjene koje je Parlament donio. Iz svega navedenog, poslanica je ponovila da je od velikog značaja da ovaj Odbor podrži zahtjeve tužilaštva i založi se da ono dobije uslove dostojne profesije kojom se bave.

Poslanica Danijela Marković, učestvujući u raspravi navela je da su realni svi navodi tužioca, i istakla da je borba protiv organizovanog kriminala upravo u rukama te institucije, te da se iz tog razloga treba dodatno založiti za stvaranje svih neophodnih uslova za njeno nesmetano i optimalno funkcionisanje.

Poslanik Milorad Vuletić, u svojoj riječi je istakao da Demokratska partija socijalista podržava sva nastojanja da se obezbijede što kvalitetniji i optimalniji uslovi za rad i funkcionisanje Državnog tužilaštva. Mišljenja je da treba riješiti ono što je urgentno, i što se može iz ostalih stavki u budžetu preusmjeriti da bi se stvorio, odnosno omogućio minimum egzistencije funkcionisanja tužilačke organizacije u narednoj godini. To je, kako je istakao poslanik, najbolje postići kroz interaktivnu komunikaciju između Ministarstva finansija i Državnog tužilaštva.

Veselin Vučković, u odgovoru na komentare poslanika, naveo je da kada je u pitanju zgrada Državnog tužilaštva, da to prelazi okvire više godišnjih budžeta, te da je to pitanje kome se treba posvetiti u narednom periodu. Kako je dalje naveo, urađena je projektna dokumentacija i treba pristupiti konačnoj realizaciji tog projekta kroz dalje odnose i saradnju sa nadležnim organima. Na pitanje poslanika Veljka Zarubice, vezano za sredstva namijenjena Centru za obuku u sudstvu i tužilaštvu, odgovorio je da se Centar pokušava izgraditi kao samostalna institucija, koja bi bila „akademija u

malom“, sa svim organizacionim okvirom kakve imaju akademije u okruženju. Zamjenik vrhovnog državnog tužioca, Vučković, naglasio je da je potrebno obratiti pažnju na stavku troškova koja se odnosi na plate odnosno na nova sredstva za Specijalno državno tužilaštvo, Glavnog specijalnog tužioca, deset specijalnih tužilaca sa službenicima i namještenicima u tom tužilaštvu, kao i na Sekretarijat Tužilačkog savjeta. Kako je istakao, sredstva za rad tih organa moraju biti u cjelini obezbijeđena. Minimalna sredstva za sprovođenje krivičnog postupka u 2016. godini, već se mora obratiti pažnja i na zaostala neizmerena dugovanja.

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, u svojoj riječi, naveo je da se odnos prema Državnom tužilaštvu doživljava kao odnos prema svim namjerama da se utemelji pravna država u ovom trenutku. Kako je dalje istakao, riječ je o relativno novoj instituciji, koja je dugo vremena bila u „vd stanju“, te da se sada očekuje da ta institucija da rezultate koji se od nje očekuju. Ono što jeste činjenica, po mišljenju poslanika Rastodera, jeste da su uslovi u kojima funkcioniše tužilaštvo ne dostoji te institucije, te da je potrebno realno sagledati zahtjeve i probleme koje ono ima.

Predstavnik Ministarstva finansija, Nikola Vukićević u svom izlaganju saopštio je da je, kada je u pitanju potrošačka jedinica Državno tužilaštvo, došlo do povećanja za više od 10% sredstava za 2016. godinu. Dalje je istakao da se Ministarstvo dodatno trudilo da kod izvršenja budžeta izađe u susret svim zahtjevima tužilaštva. Po pitanju potrebe novog zapošljavanja, kako je naveo Vukićević, Vlada je iskazala spremnost da se iz sredstava tekuće rezerve obezbijedi potreban iznos sredstava, što po njegovim riječima predstavlja pozitivan stav Vlade Crne Gore. Dalje je istakao da Vlada raspolaže sa ograničenim sredstvima, koja je bilo potrebno racionalno raspodijeliti, te da ostaje na Parlamentu da u konačnom ocijeni kvalitet Predloga zakona.

Vrhovni državni tužilac i predsjednik Tužilačkog savjeta, Ivica Stanković u svojoj riječi je istakao da bez vladavine prava nema ni stabilne ekonomije. Ponovio je da je formirano novo, Specijalno državno tužilaštvo, koje predstavlja poseban organ i kojem je potrebno što prije obezbijediti sve neophodne uslove za rad i izvršavanje zakonom dodijeljenih obaveza. Ova nova institucija bi, po riječima Vrhovnog državnog tužioca, trebala da ima 43 službenika i namještenika raspoređenih u četiri odjeljenja i tri stručne službe. Pored toga, još jednom je podsjetio na novu organizacionu jedinicu, Sekretarijat Tužilačkog savjeta gdje je predviđeno 32 službenika, odnosno namještenika, te je iz tog razloga nemoguće prošlogodišnji budžet upoređivati sa ovogodišnjim. Kako je istakao Vrhovni državni tužilac, potrebno je dodatno raditi i na pravosudnom informacionom sistemu (PRIS).

Poslanica Marta Šćepanović, u svojoj riječi se saglasila sa konstatacijom Vrhovnog državnog tužioca da se prošlogodišnji budžet tužilaštva ne može porediti sa budžetom za 2016. godinu. Poslanicu je interesovalo da li je za Sekretarijat Tužilačkog savjeta donešen pravilnik o sistematizaciji i da li je isti objavljen, te da li bi Odbor isti mogao dobiti na uvid, na šta je Ivica Stanković odgovorio da je Pravilnik donešen i da će ga članovima Odbora učiniti dostupnim.

Poslanica Snežana Jonica ukratko je prokomentarisala izlaganje predstavnika Ministarstva finansija Nikole Vukićevića, ističući da razumije da Vlada raspolaže sa

ograničenim sredstvima, ali dodala da se mora utvrditi zašto je budžet Crne Gore limitiran. Poslanica je istakla da je potrebno odrediti prioritete, odnosno prvenstveno ojačati instituciju koja će svojim djelovanjem zaustaviti zloupotrebe državne imovine kroz postupke koje će da vodi, kao i da kroz kvalitetnu implementaciju zakona koji je Skupština donijela, vratiti državi te na taj način obezbijediti da se ta sredstva mogu koristiti na odgovarajući način.

Poslanica Snežana Jonica zamolila je za pažnju poslanika, navodeći da želi da se dotakne pitanja koje je vezano za Ministarstvo pravde, i koje bi trebalo da se otvori upravo preko rasprave o budžetu. S tim u vezi, poslanica je članovima Odbora ukratko pročitala obraćanje službenika Zatvora za izvršenje krivičnih sankcija. Poslanica je istakla da je potrebno utvrditi da li problem postoji kod finansiranja studija odgovarajućeg broja primljenih na Policijsku akademiju, jer nam nijesu neophodni, ili prilikom neobezbjedivanja uslova da ti ljudi rade posao za koji su se specijalizovali. Kada je u pitanju Ministarstvo finansija, navela je da bi bilo interesantno vidjeti da li je ono u okviru budžeta obezbjedilo sve ono što je neophodno u realizaciji priče oko izbornog zakonodavstva. Ponovila je da je mišljenja da je postojao prostor da se o mnogim stvarima razgovara sa predstavnicima kako Ministarstva pravde, tako i Ministarstva unutrašnjih poslova, te je istakla da su trebali da prisustvuju sjednici.

Predsjednik Odbora se, zaključujući raspravu, zahvalio predstavnicima Ministarstva finansija, kao i predstavnicima potrošačkih jedinica. Osvrnuvši se na prethodnu raspravu, zaključio je da upravo Državno tužilaštvo institucija na koju je potrebno dodatno obratiti pažnju, te da joj treba obezbjediti sve neophodne uslove za kvalitetan rad, koji je započela. Predsjednik Odbora je ponovio da ostaje prostor za dodatno usaglašavanje između predstavnika predlagača i Državnog tužilaštva, i istakao da je potrebno da i poslanici, uvažavajući iskazane zahtjeve sa ove sjednice, pripreme određena amandmanska djelovanja na zakonski predlog.

Sa ove sjednice, a u vezi prve tačke, Skupštini je upućeno sljedeće:

MIŠLJENJE

Sjednica je završena u 11 sati i 55 minuta.

Zapisnik sačinila:

Sekretarka Odbora
Slavica Mirković

Predsjednik Odbora
Rifat Rastoder